

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
Управа царина
Сектор за царинске поступке
Одељење за транзит робе
148-05-030-01-475/2019
21.10.2019. године
Београд

На основу члана 9. Закона о царинској служби („Сл.гласник Републике Србије“ бр. 95/2018) директор Управе царина доноси:

ОБЈАШЊЕЊЕ ТРАНЗИТНОГ ПОСТУПКА ПРИ ПРЕВОЗУ РОБЕ У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ САОБРАЋАЈУ

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Ово објашњење детаљније објашњава појмове и прописује транзитни поступак у националном и заједничком транзиту при превозу робе железницом или у великим контејнерима.

Заједнички транзитни поступак прописан је Конвенцијом о заједничком транзитном поступку („Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори“, бр. 13/2015, 2/2017 и 11/2018, у даљем тексту: Конвенција).

Национални транзитни поступак прописан је одредбама чл. 195-201. Царинског закона („Службени гласник Републике Србије“ бр. 95/2018, у даљем тексту: Закон), и одредбама чл. 301-349 Уредбе о царинским поступцима и царинским формалностима („Службени гласник Републике Србије“ бр. 39/2019, у даљем тексту: Уредба) и другим актима.

У међународном железничком теретном саобраћају, превоз робе се обавља у складу са одредбама Конвенције о међународном железничком превозу (**COTIF**¹), односно њеним Додатком Б – Јединственим правилима за уговор о међународном железничком превозу робе (**CIM**²) и другим законима и подзаконским прописима Републике Србије.

¹ COTIF - Convention Concerning International Carriage by Rail

² CIM – Uniform Rules Concerning the Contract of International Carriage of Goods by Rail

1. Појмови и изрази који се користе у овом објашњењу

Поједини појмови и изрази који се користе у овом објашњењу имају следеће значење:

- 1) „СИМ“ – (ЦИМ) Јединствена правила за уговор о међународном железничком транспорту робе (Додатак Б Конвенције СОТИФ 1999);
- 2) „СОТИФ“ – Конвенција о међународном железничком превозу;
- 3) „Товарни лист ЦИМ“ – документ на папиру, односно електронски запис којим се потврђује уговор о превозу у складу са Јединственим правилима ЦИМ;
- 4) „Товарни лист ЦИМ за комбиновани саобраћај“ – документ на папиру, односно електронски запис којим се потврђује уговор о превозу у складу са Јединственим правилима ЦИМ а користе га чланови Међународног комитета за железнички транспорт (СИТ³) и предузећа за комбиновани саобраћај (друмско возило - железничка кола или брод - друмско возило -железничка кола);
- 5) „СИТ“ – (ЦИТ) Међународни комитет за железнички транспорт;
- 6) „Комбиновани саобраћај“ - превоз терета интермодалним транспортним јединицама (УТИ⁴) чији се претежни део превоза обавља железницом, речним или поморским, а почиње и/или се завршава друмским путем;
- 7) „Електронски товарни лист“ – записи меморисани електронским путем, који представљају товарни лист и садрже податке из ЦИМ товарног листа;
- 8) „Отправна станица“ – железничка станица која пружа услуге у месту преузимања робе од корисника;
- 9) „Полазна царинска испостава“ – царинска испостава на железничкој станици у којој почиње транзитни поступак;
- 10) „Упутна станица“ - железничка станица која пружа услуге у месту издавања робе кориснику;
- 11) „Одредишна царинска испостава“ - царинска испостава на железничкој станици у којој се окончава транзитни поступак;
- 12) „Надлежни царински орган за контролу железничког превоза“ – Одељење за транзит робе у Управи царина које је надлежно за спровођење контроле железничког транзитног поступка у заједничком транзиту на основу Конвенције о заједничком транзитном поступку;
- 13) „Централно обрачунско место“ – Центар за обрачун и контролу прихода (у даљем тексту: ЦКП) - организациона јединица железничког превозника која обавља надзор над транспортним рачуноводством, контролу благајничког пословања као и обрачун прихода

³ СИТ - International Rail Transport Committee

⁴ УТИ – Intermodal Transport Unit

за територију Републике Србије и између железничких предузећа која заједно учествују у превозу пошиљке;

14) „Попис за царинску контролу“ – подаци које централно обрачунско место железничког превозника, односно Центар за обрачун и контролу прихода (ЦКП), доставља надлежном царинском органу на његов захтев, ради спровођења контроле железничког транзитног поступка у заједничком транзиту након приступања Конвенцији о заједничком транзитном поступку;

15) „Спроводница“ – превозна исправа која замењује товарни лист у случају његовог губитка или за отпрему заосталог дела пошиљке која је већ отпремљена са товарним листом;

16) „Предајни лист ТР“ – исправа која обухвата уговор о обављању превоза једног или више великих контејнера превозних предузећа, од пошиљаоца до примаоца у међународном саобраћају;

17) „Реекспедиција“ – упућивање пошиљке (поновна предаја на превоз) након приспећа у упутну железничку станицу, у другу упутну станицу, у истом стању, под условом да је пошиљка била на чувању код превозника;

18) „Измена уговора о превозу“ - накнадни захтев имаоца права располагања којим се у току превоза мења уговор о превозу;

19) „Правилник RID“ - Правилник о међународном железничком превозу опасне робе (Додатак Ц Конвенције СОТИФ 1999.);

20) „Провозна пошиљка“ - пошиљка која се на основу међународне превозне исправе превози железницом, или комбинованим саобраћајем, преко територије Републике Србије;

21) „RoLa возови“ – возови за превоз друмских возила, приколица и полуприколица.

II ВРСТЕ ИСПРАВА КОЈЕ СЕ КОРИСТЕ У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ ПРЕВОЗУ

1. Превозне исправе које се користе у међународном железничком саобраћају

Превозне исправе које се користе у међународном железничком саобраћају су:

- Товарни лист ЦИМ,
- Товарни лист ЦИМ за комбиновани саобраћај,
- Товарни лист ЦИМ/СМГС⁵ товарни лист који се примењује у саобраћају са државама које су потписнице Споразума СМГС.

Ако другачије није наведено, превозна исправа подразумева употребу било ког од три поменута облика товарног листа ЦИМ. Садржај товарног листа и уговор о превозу робе

⁵ CIM/SMGS- Consignment Note Manual

уређен је према Јединственим правилима за уговоре о међународном железничком превозу робе (ЦИМ).

1.1. Товарни лист ЦИМ

Изглед обрасца ЦИМ товарног листа (Прилог 1 овог објашњења) и упутство за његово попуњавање уређени су Приручником за товарни лист ЦИМ (GLV-CIM). Основни образац се састоји од пет стандардних листова означених бројкама од 1 до 5 и називом према следећем:

Лист		
Бр.	Назив	Намена
1	Оригинал товарног листа	Овај лист прати пошиљку до одредишне / упутне станице и издаје се примаоцу заједно са робом.
2	Товарна карта	Овај лист је обрачунски документ који прати пошиљку до упутне станице и задржава га превозник у приспећу. Упутне станице достављају овај лист Центру за контролу прихода (ЦКП-у).
3	Извештај о приспећу / царина	У одредишној/упутној железничкој станици служи за извештавање примаоца о приспећу пошиљке. Код поједностављеног транзитног поступка за увозне пошиљке, овај лист се користи као царински транзитни документ за завршетак транзитног поступка у одредишној царинарници.
4	Дупликат товарног листа	После закључења уговора о превозу предаје се пошиљаоцу у полазној / отправној станици.
5	Копија товарног листа	Овај лист задржава превозник у полазној железничкој станици / царинској испостави или прати пошиљку до одредишне / излазне железничке станице, која га доставља ЦКП-у.

Поред ових листова, товарни лист ЦИМ може да има додатне листове.

1.2. Товарни лист ЦИМ за комбиновани превоз (К-506)

Изглед обрасца товарног листа ЦИМ за комбиновани саобраћај (у Прилогу 2 овог објашњења) и упутство за његово попуњавање уређени су Приручником за товарни лист ЦИМ за комбиновани саобраћај.

Све техничке одредбе које су наведене за товарни лист ЦИМ важе и за товарни лист ЦИМ за комбиновани саобраћај, са изузетком за рубрике 21, 24 и 25 које су прилагођене превозу УТИ.

1.3. Товарни лист ЦИМ/СГМС

Овај товарни лист се примењује у саобраћају са државама које су потписнице Споразума СМГС (Русија, Белорусија, Украјина, Молдавија, Литванија, Летонија, Естонија, Казахстан, Кина, Грузија, Узбекистан, Кореја, Монголија, Вијетнам, Пољска, Бугарска, Мађарска, Азербејџан, Киргистан, Таџикистан, Туркменистан, Иран).

Све одредбе које се односе на товарни лист ЦИМ, у вези транзитног поступка у железничком саобраћају, сходно се примењују и на товарни лист ЦИМ/СМГС.

1.4. Превоз више кола једним товарним листом (К-510)

Према одредби члана 24. став 2 . тачка б) Конвенције, као једно превозно средство се сматра композиција железничких кола или вагона која може имати један товарни лист (пошиљаочева група кола, пошиљаочев маршрутни воз или комплетан воз). Товарном листу се прилаже **Списак кола** у онолико примерака колико листова има товарни лист, као и још један примерак који служи у случају одвајања кола од групе кола или од воза (због техничке мане, поправке товара или других околности).

Одредбама члана 105. Конвенције, прописан је начин попуњавања и употребе Спискова пошиљки. Списак пошиљки прати товарни лист и његов је саставни део.

Списак кола садржи основне податке о пошиљци. Образац Списка кола налази се у Прилогу 3. овог објашњења.

1.5. Замена за превозне исправе – спроводница и дупликат товарног листа

- **Спроводница** - У случају губитка товарног листа, отпрему искључених кола из воза или групе кола који су отпремљени са једним товарним листом, отпрему претега или додатно употребљених кола при претовару, железница за потребе даљег превоза испоставља Спроводницу која служи као замена за превозну исправу.

Спроводница се испоставља у виду посебног обрасца, коришћењем листа 1 „Оригинал“ товарног листа или у виду фотокопије листа 1 товарног листа, при чему се у рубрици 56 („Изјаве превозника“) уписује шифра и назив превозника који је испоставља као и место и датум испостављања, а у рубрици 30 уписује текст „Спроводница“ (немачки израз је Begleitschein).

- **Дупликат товарног листа** - Када отпремна станица мора да испостави дупликат товарног листа тада поступа на један од два могућа начина:

- израђује препис листова товарног листа који прате пошиљку, или
- фотокопира товарни лист који је остао у њеној архиви, у онолико примерака колико прати пошиљку.

Дупликат товарног листа носи ознаку „ДУПЛИКАТ“, оверен је станичним жигом и означен истим ознакама којима је био означен и оригинални товарни лист.

2. Превозне исправе у унутрашњем саобраћају

2.1. Товарни лист за превоз робе у унутрашњем саобраћају

Товарни лист за унутрашњи превоз робе (К-501) се користи и за превоз стране робе железницом унутар царинског подручја Републике Србије, када се роба превози различитим видовима саобраћаја, а у земљу улази или излази најчешће водним путем.

Образац товарног листа за унутрашњи превоз робе (К- 501) се налази у Прилогу 4. овог објашњења.

Пошиљка се отпрема из отправне станице са листовима 1, 2. и 3. товарног листа.

2.2. Списак кола (К-501/С) у унутрашњем железничком саобраћају

Употреба обрасца Списка кола у унутрашњем железничком саобраћају иста је као употреба у међународном саобраћају. Објашњење из тачке 2.4. сходно се примењује.

Уколико је Списак кола приложен, у одговарајућу рубрику товарног листа пошиљалац треба да упише белешку: „Види приложен Списак кола “. Отправна станица уписује на додатни лист идентификациони број товарног листа и отискује жиг са датумом пријема пошиљке на превоз. Изглед обрасца дат је у Прилогу 5. овог објашњења.

2.3. Замена за превозне исправе - спроводница и дупликат товарног листа у унутрашњем железничком саобраћају

Употреба и наћин испостављања обрасца **Спроводница** који има ознаку К-188 (Прилог 6 овог објашњења) и **дупликата товарног листа** К-501 на коме стоји ознака „ДУПЛИКАТ“, иста је као употреба у међународном саобраћају. Објашњење из тачке 2.5. сходно се примењује.

III РЕДОВАН ТРАНЗИТНИ ПОСТУПАК

Одредбом члана 5. став 1. Конвенције прописано је да надлежни органи користе електронски транзитни систем за размену информација за потребе заједничког транзитног поступка, осим ако Конвенцијом није другачије предвиђено.

Одредбом члана 5. став 1. Царинског закона прописано је да се размена информација, као што су декларације, захтеви или одлуке, између царинских органа и између привредних субјеката и царинског органа и чување тих информација, у складу са царинским прописима, врше употребом техника електронске обраде података.

Поступак транзита при превозу робе у железничком саобраћају обавља се подношењем електронске транзитне декларације уз коју се прилаже товарни лист ЦИМ.

Ради подношења електронске транзитне декларације потребно је прибавити Одобрење за електронску комуникацију како је дато у Објашњењу за компјутеризовани транзитни поступак.

1. Поступак у полазној царинској испостави

У националном транзиту, у железничком саобраћају улогу полазне царинске испоставе може имати гранична царинска испостава и/или железничка царинска испостава унутар царинског подручја Републике Србије. Формалности у полазној царинарници прописане су одредбама чланова од 319. до 326. Уредбе.

У заједничком транзитном поступку у уговорним странама Конвенције, формалности у полазној царинарници прописане су одредбама 30-41. Конвенције.

1.1. Поступак када је полазна царинска испостава улазна гранична царинска испостава или испостава у унутрашњости земље

Полазна царинска испостава евидентира и прихвата декларацију за поступак транзита поднету у електронском облику и пушта робу у поступак транзита.

Уколико на уласку у царинско подручје декларант увозно царини робу неопходно је да пре подношења царинске декларације за царински поступак, осим за поступак транзита, пријави робу сажетом декларацијом и то у складу са Прилогом 19. Правилника о облику, садржини, начину подношења и попуњавања декларације и других образаца у царинском поступку („Сл. гласник Републике Србије“ број 42/2019, у даљем тексту: Правилник). Имајући у виду да се у наведеним случајевима роба налази на превозном средству, у сажетој декларацији попуњава се рубрика 2. (идентитет, националност и врста превозног средства) на тај начин што се уписује број вагона, рубрика 6 (подаци о обезбеђењу), док се рубрика 4 (идентификација простора за привремени смештај) не попуњава.

Уколико се роба пријави за транзитни поступак у националном транзиту, он почиње у граничној царинској испостави која је надлежна за железничку станицу преко које роба улази на царинско подручје Републике Србије.

Железнички превозник пријављује робу подношењем електронске транзитне декларације. Полазној царинској испостави подноси се Пописна књига К-404, товарни листови са свим прилозима и ЛРН електронске транзитне декларације.

Царински службеник у полазној царинској испостави прихвата декларацију и у складу са налогом система управљања ризиком или на своју иницијативу, одлучује да ли је потребно извршити проверу декларације, пушта робу у поступак транзита, односно одобрава улазак робе у царинско подручје Републике Србије или провоз преко царинске територије Републике Србије и штампа Пратећи транзитни документ (у даљем тексту ТАД) из система НЦТС коме је додељен главни референтни број пошиљке (у даљем тексту: МРН број). У Пописној књизи железничког превозника, царински службеник службеним печатом и уписивањем МРН броја потврђује пуштање у транзит робе наведене у ЦИМ товарним листовима и враћа железници товарне листове ЦИМ са свим прилозима и једним примерком ТАД-а који је намењен одредишној царинској испостави.

Уколико транзитни поступак почиње у унутрашњости, полазна царинска испостава је она која је надлежна за железничку станицу где се подноси електронска транзитна декларација.

Декларант робе подноси полазној царинској испостави царинску декларацију за одговарајући царински поступак који претходи царинском поступку и прилаже потребна документа, као и товарни лист ЦИМ као превозну исправу који мора бити оверен од стране железнице.

У случајевима када се спроводи извоз робе (Ц1 и Ц2) и пасивно оплемењивање (осим у случајевима Ц2 са поступком 51, 55. и 57.), царински службеник у полазној царинској испостави оверава товарни лист ЦИМ и у рубрици 99 уписује забелешку „Оцарињено по царинској декларацији број ___ од _____ (датум)“ и не постоји обавеза спровођења транзитног поступка.

У случајевима када се након спроведеног извоза роба ставља у поступак транзита (Ц1) као и у случају пасивног оплемењивања (Ц2 са поступком 51, 55. и 57.) и поновни извоз робе (Ц3) где је обавезно спровођење транзитног поступка, носилац поступка подноси електронску транзитну декларацију у НЦТС и роба која је извозно оцарињена уз ТАД иступа са царинског подручја Републике Србије.

1.2. Поступак када робу шаље овлашћени пошиљалац

Царински орган може лицу које је испунило услове за добијање статуса овлашћеног пошиљалоца, одобрити да стави робу у заједнички транзитни поступак (члан 55. став 1. тачка в), члан 56. став 1. и члан 86. Конвенције), односно у национални транзитни поступак (члан 199. став 4. тачка 1. Царинског закона и члан 336. Уредбе), без допремања робе и подношења одговарајуће транзитне декларације полазној царинарници.

У националном транзитном поступку ово поједностављење одобрава се искључиво лицима која су овлашћена за употребу заједничког обезбеђења или којима је одобрено ослобођење од полагања обезбеђења, а према члану 199. став 4. тачка 1. Царинског закона и члановима 336. и 341. Уредбе.

При предаји робе железничком превознику, овлашћени пошиљалац отискује посебан печат у рубрику 99 товарног листа ЦИМ, уноси забелешку: „Поједностављен извоз“ и наводи број одобрења за поједностављен поступак, број транзитног документа и датум евиденције. Железнички превозник потврђује пријем робе на товарном листу ЦИМ и предаје овлашћеном пошиљаоцу лист број 4.

Поступак за подношење електронске транзитне декларације ближе је описан у Објашњењу компјутеризованог транзитног поступка.

1.3. Обезбеђивање истоветности робе

Овлашћени железнички превозник дужан је да спроводи адекватне мере обезбеђивања превозних средстава и истоветности робе која се превози у поступку транзита. У том смислу на отворе железничких кола се постављају пломбе од стране пошиљаоца и/или железничког превозника. Пошиљалац има обавезу да упише у рубрику 21. Товарног листа ЦИМ или у рубрику 40. товарног листа ЦИМ за унутрашњи саобраћај (К-501) бројеве и ознаке пломби које је ставио на кола. Железничке пломбе се не уписују у товарни лист. Уколико железнички превозник одлучи да упише бројеве и ознаке постављених железничких пломби он то евидентира у рубрику 56 товарног листа ЦИМ, односно у рубрику 9. товарног листа за унутрашњи саобраћај К-501.

Према одредбама члана 36. Конвенције и чланова 322. и 325. Уредбе, полазна царинска испостава евидентира број пломби које је ставила та царинарница и појединачне идентификационе ознаке у НЦТС.

1.4. Рокови предаје робе одредишној царинарници

Приликом одређивања рока у полазној царинској испостави, надлежни царински службеник ће у договору са носиоцем поступка одредити рок предаје робе у складу са одредбом члана 34 Конвенције и члана 320. Уредбе.

Рок за предају робе која се превози железницом не би требало да буде краћи од десет дана за национални транзит, или 14 дана за заједнички транзитни поступак.

Ако је предаја извршена по истеку рока који је прописала полазна царинарница, сматра се да је носилац поступка испоставио рок ако он или превозник докажу одредишној царинарници да нису одговорни за кашњење (члан 45. тачка 2. Конвенције, односно члан 328. Уредбе).

2. Поступак у транзитној царинарници у заједничком транзитном поступку

Формалности у току превоза регулисане су одредбама 42-44. Конвенције.

Пратећи транзитни документ (ТАД) и друге исправе које прате робу дају се на увид царинским органима на сваки њихов захтев.

Роба се заједно са ТАД и одговарајућим МРН предаје свакој транзитној царинарници која евидентира провоз робе преко границе.

Транзитне царинарнице могу извршити преглед робе.

Провоз робе може се извршити и преко транзитне царинарнице која није декларисана у транзитној декларацији, тј. није наведена у ТАД-у. Та транзитна царинарница од полазне царинарнице захтева поруку „најава транзита“ и ако је добије, обавештава полазну царинарницу о преласку границе поруком „обавештење о преласку границе“ и постаје стварна транзитна царинарница.

3. Поступак у одредишној царинарници

У железничком саобраћају улогу одредишне царинарнице може имати царински орган који се налази ван царинског подручја Републике Србије, гранична железничка царинска испостава која се налази на излазу из царинског подручја Републике Србије и/или железничка царинска испостава која се налази унутар царинског подручја Републике Србије. Формалности у одредишној испостави прописане су одредбама чл. 45-47 Конвенције и 328-332 Уредбе.

По приспећу пошиљке у одредишну царинску испоставу у циљу обављања царинских формалности воз се поставља на царински колосек.

Одредишној царинској испостави се допрема роба и подноси ТАД и пружају информације које захтева одредишна царинарница.

Железнички превозник обавештава надлежну одредишну царинску испоставу о приспећу пошиљке. Уз Пописну књигу К-404, железнички превозник предаје одредишној царинској испостави листове 1, 2 и 3(3б) товарног листа ЦИМ и примерак ТАД-а.

Уколико у току превоза дође до прекорачења рока предаје одредишној царинарничкој испостави, железнички превозник је у обавези да одредишној царинској испостави достави уз пописну књигу и примерак Образложења прекорачења рока предаје (Прилог 7 овог објашњења) које царински орган разматра имајући у виду одредбе члана 45. став 2. Конвенције и члана 328. став 3. Уредбе.

Царински службеник у одредишној царинској испостави прихвата поднете товарне листове ЦИМ и ТАД, евидентира приспеће пошиљке у НЦТС апликацији, поступа по налогу система управљања ризиком уколико исти постоји, или одлучује о могућој провери декларације, врсти провере, уписује резултате провере, окончава транзитни поступак и пушта робу у даљи поступак.

Уколико нису пристигли сви вагони с робом, за пристигле вагоне се спроводи наредни поступак, док се транзитна операција окончава тек по приспећу последњег вагона кога прати Спроводница (видети део II, тачке 1.5. и 2.3. овог објашњења). Обавеза је железничког превозника да у Спроводници упише МРН број у рубрици 99. ЦИМ товарног листа или у делу „Зашто су се документа одвојила“ или „Где се налазе документа“.

Након приспећа последњег вагона царински службеник упоређује податке са Спроводнице са ТАД-ом и товарним листом ЦИМ, окончава транзитни поступак и врши усаглашавање раздужења виртуелне сажете декларације у ИСЦС-у (опција 3.3.15. – усаглашавање раздужења ВСД (НЦТС)).

Наведено поступање ће се сходно примењивати и приликом иступања робе из царинског подручја Републике Србије, са разликом што се у овом случају као спроводница користи фотокопија товарног листа ЦИМ, а МРН број се уписује у рубрику 99.

Царински службеник враћа железници поднете примерке превозне исправе (лист број 1, 2. и 3.). Овим поступком се за железничког превозника завршава поступак транзита.

4. Поступак када се роба допрема овлашћеном примаоцу

Царински орган лицу, које испуњава прописане услове из члана 55. став 1. тачка г) и члана 87-90. Конвенције, члана 199. став 4. тачка 2. Царинског закона и члана 328. став 2. и члана 332. став 2. Уредбе, одобрава статус овлашћеног примаоца, који носиоцу одобрења омогућава да прими робу која се креће у оквиру заједничког транзитног поступка, односно националног транзитног поступка, на месту одобреном за завршетак поступка без допреме одредишној царинарници.

Уколико корисник овог одобрења прима робу у својим просторијама, копију одобрења, као и све касније измене и допуне одобрења, доставља и железничком превознику.

Приликом превоза робе намењене овлашћеном примаоцу, морају бити испуњени следећи услови:

- прималац робе по товарном листу мора бити овлашћени прималац;
- у рубрици 4 товарног листа ЦИМ мора бити уписан овлашћени прималац;
- у рубрици 7 товарног листа ЦИМ мора бити уписан број одобрења овлашћеног примаоца.

Овлашћени прималац који прима пошиљку од железнице, потврђује железници пријем робе, уписује број из књиговодствене евиденције за захтевани поступак у рубрику 99 товарног листа ЦИМ у свим примерцима (лист 1, 2. и 3). Примерак ТАД-а преузет од железничког превозника, овлашћени прималац предаје надлежној одредишној царинарској испостави.

Сматра се да је железнички превозник испунио своје обавезе и да је транзитни поступак окончан када је роба, као и пратећи транзитни документ који је пратио пошиљку, у прописаном року достављен овлашћеном примаоцу, у његовим просторијама или на месту

које је наведено у одобрењу, с тим да су поштоване мере за обезбеђење истоветности робе.

Овлашћени прималац мора о доласку пошиљке у одобрени простор обавестити одредишну царинарницу у року из одобрења и на начин прописан у одобрењу, доставити фотокопију листа 1 товарног листа ЦИМ са подацима унетим у рубрику 99. као и ТАД.

Поступак окончања транзитног поступка код овлашћеног примаоца у одредишној царинарници, описан је у Објашњењу компјутеризованог транзитног поступка.

5. Поступак са робом која се једним делом транзитног пута превози железницом

5.1. Поступак отпреме робе са царинског подручја Републике Србије

У случајевима када се извозно оцарињена роба не отпрема железницом непосредно у иностранство, већ до одредишне царинске испоставе у Републици Србији користи други вид транспорта, (на пример: до Луке Панчево се роба превози железницом, одакле се за иностранство упућује бродом) роба се након извозног царињења за поступак ЦЗ и Ц2 (са поступком 51, 55. и 57.) по електронској транзитној декларацији поднетој од стране носиоца поступка у полазној царинарници превози уз товарни лист за унутрашњи саобраћај К-501 уз који се прилаже ТАД. У случају спроведеног поступка извоза робе (Ц1) и пасивног оплемењивања (Ц2 без поступка 51, 55. и 57.), када се прилаже ЛЦИ у којој је уписана шифра за комбиновани транспорт. У рубрику 70а товарног листа за унутрашњи саобраћај (службене напомене царине) царински службеник у извозној царинарници уписује забелешку „Оцарињено по царинској декларацији број ___ од _____ (датум)“.

По приспећу пошиљке железницом у луку у којој ће се обавити претовар извозно оцарињене робе на брод, железнички превозник надлежној одредишној царинској испостави предаје примерке ТАД или ЛЦИ (Ц1 и Ц2 без поступка 51, 55. и 57.) са товарним листом за унутрашњи саобраћај (лист број 1, 2. и 3.) уз Пописну књигу.

Царински службеник на свим листовима товарног листа за унутрашњи саобраћај К-501, у рубрици 70а оверава пријем робе службеним печатом и потписом. Примерке товарног листа враћа железничком превознику, а задржава примерке ТАД или копију 3 ЛЦИ. Након тога, носилац поступка подноси захтев за претовар робе и електронски подноси нову транзитну декларацију до изласка робе из царинског подручја.

5.2. Поступак допремања робе на царинско подручје Републике Србије другим видом саобраћаја

Уколико се страна роба допрема водним саобраћајем до луке у Републици Србији, у којој се затим претовара у железничке вагоне и отпрема у неку железничку станицу на територији Републике Србије (нпр.: приспела је речним транспортом у луку Смедерево, након чега се превоз наставља железницом до станице Крагујевац), поступак је следећи:

- по доласку брода у луку, носилац поступка подноси ТАД сачињен приликом уласка брода у царинско подручје, са пратећом документацијом, ради окончања транзита у одредишној царинској испостави;
- увозник или од њега овлашћено лице, подноси захтев за претовар робе са брода у вагон/е. По одобреном захтеву и обављеном претовару, носилац поступка електронски подноси декларацију за поступак даљег транзита и у рубрику 70а товарног листа за унутрашњи железнички саобраћај уписује нови МРН и датум пуштања у транзитни поступак.

5.3. Поступак у случају када роба у транзиту полази и завршава ван царинског подручја Републике Србије а један део пута се превози железницом

Уколико се страна роба у поступку транзита који започиње и завршава ван царинског подручја превози до одређеног места у Републици Србији, у којој се затим претовара у железничке вагоне и отпрема за иностранство (нпр.: приспела је речним транспортом у луку Панчево, након чега се превоз наставља железницом до Сегедина), поступак је следећи:

- по доласку транспортног средства у одређену царинску испоставу где се врши претовар у железничке вагоне ради даљег транспорта, носилац поступка подноси ТАД сачињен приликом уласка брода у царинско подручје са пратећом документацијом, ради окончања поступка од стране одређене царинске испоставе.
- након тога, носилац поступка подноси захтев за претовар робе у вагон/е. По одобреном захтеву и обављеном претовару, носилац поступка електронским путем подноси декларацију за поступак даљег транзита и у рубрику 99 товарног листа ЦИМ уписује нови МРН број и датум пуштања у транзитни поступак.

IV СПРОВОЂЕЊЕ ПОСТУПКА ТРАНЗИТА НА БАЗИ ПАПИРНИХ ДОКУМЕНАТА

Транзитни поступак у папирном облику за превоз робе железницом прелазни је поступак који подразумева употребу товарног листа ЦИМ у папирном облику као транзитне декларације за робу коју превозе овлашћени железнички превозници. Може се употребљавати до увођења унапређеног НЦТС-а (фаза 5).

Употреба товарног листа ЦИМ као транзитне декларације није обавезна. Железнички превозник може одлучити да примени редован транзитни поступак на основу НЦТС-а. У том случају, товарни лист ЦИМ служи само као превозна исправа, а на поступак се примењују све стандардне одредбе.

1. Услови за употребу товарног листа ЦИМ у папирном облику као транзитне декларације

Основни услов за примену поједностављеног транзитног поступка у железничком саобраћају је да постоји обрачун превоза робе између најмање два железничка превозника који сарађују у низу железничких превозника и ако су сви укључени превозници овлашћени за употребу поједностављеног поступка, при чему ће се обезбедити адекватан надзор и контрола од стране Управе царина.

Да би се товарни лист ЦИМ употребио као транзитна декларација у заједничком транзитном поступку, морају бити испуњени следећи услови:

- робу превози железнички превозник у складу са Конвенцијом о међународном железничком превозу (COTIF) од 9. маја 1980. год. у верзији Протокола о измени од 3. јуна 1999. године;
- железнички превозници који обављају превоз у земљама заједничког транзита овлашћени су железнички превозници или неки од њих имају национално одобрење за рад као такозвани „посредни железнички превозници“⁶ (члан 93. став 1. Конвенције);
- робу преузимају и превозе различити овлашћени железнички превозници на националном нивоу, при чему је превоз могућ од и до најближе станице на суседном подручју, како је договорено међу превозницима;
- железнички превозници укључени у превоз изјављују да су солидарно одговорни царинском органу за могући настанак царинског дуга, односно, морају имати гаранцију за заједнички транзит у полазној царинској испостави за цео превозни пут (члан 94. став 1. Конвенције);
- У случају примене транзитног поступка у папирном облику, прилагање гаранције од стране овлашћеног превозника потребно је само уколико започиње транзитни поступак, а уколико је овлашћени превозник на листи TAXUD/Annex 2 и само је један у низу овлашћених превозника који обавља транзит, прилагање гаранције није потребно.
- железнички превозници преко својих рачуноводствених центара (код нас: Центар за обрачун и контролу прихода - ЦКП) сарађују у вођењу заједнички договореног система ради провере и испитивања неправилности у превозу робе који обављају (члан 92. став 2. и члан 94. став 3. Конвенције);
- железнички превозници одговорни су за:
 - одвојено обрачунавање трошкова превоза,

⁶ Посредни железнички превозник може добити одобрење чак и ако не испуњава све услове за примену поступка у папирном облику под условом да је железнички превозник ком је одобрена употреба поступка у папирном облику уједно и носилац поступка и да посредни железнички превозник није ни први ни последњи превозник на царинском подручју Уније или земљама заједничког транзита.

- одређивање дела трошкова по земљама,
- плаћање одговарајућег дела трошкова и
- систем за проверу и испитивање неправилности.

Надлежни царински орган има приступ књиговодственим подацима код одговарајућег железничког превозника.

Поступак у папирном облику не може се применити ако:

- је у превоз укључен само један превозник, или
- превозник превози робу ван државног подручја, осим превоза од и до станице на суседном подручју како је договорено међу превозницима, или
- превозник не испуњава услове за поједностављени поступак, осим ако је одобрен као посредни железнички превозник.

У наведеним случајевима примењује се редован транзитни поступак, а товарни лист ЦИМ служи само као превозна исправа.

2. Овлашћени железнички превозници

Захтев за издавање одобрења за употребу транзитног поступка у папирном облику подноси се царинарници месно надлежној према седишту железничког превозника и његовом главном књиговодству. Захтев мора бити датиран и потписан и мора да садржи све податке који ће царинарници омогућити проверу испуњености услова неопходних за издавање одобрења за употребу ове врсте поступка. Уз захтев се прилажу и исправе којима се доказују наводи из захтева.

Приликом подношења захтева за употребу транзитног поступка у папирном облику, железнички превозник мора да испуни опште и посебне услове, укључујући и потписивање релевантне изјаве.

Општи услови (чл. 57.став 4. и 6. Додатка I, Конвенције и Објашњење компјутеризованог транзитног поступка):

- подносилац захтева је железничко предузеће;
- подносилац захтева има седиште на царинском подручју Републике Србије;
- подносилац захтева редовно користи транзитни поступак, што подразумева да бар једном недељно учествује у транзитној операцији, а што доказује подношењем извештаја из своје евиденције транзитног поступка, односно, надлежни царински орган има сазнања да може испунити обавезе из тог поступка;
- подносилац захтева није починио никакве озбиљне или учестале прекршаје царинских или пореских прописа;

- одобрења се издају само под условом да царински орган може да надзире заједнички транзитни поступак и спроведе неопходне контроле уз административне мере које нису у несразмери са захтевима заинтересованог лица.

Посебни услови (члан 92. став 1. и члан 94. став 1, Додатка I, Конвенције):

- овлашћена железничка предузећа воде евиденцију у својим књиговодственим службама и користе заједнички договорен систем који се користи у тим службама у циљу испитивања неправилности. Минимум података које железничко предузеће мора имати у својим евиденцијама су: полазна царинска испостава, датум поласка, број товарног листа ЦИМ, број вагона, назив робе, бруто маса робе и одредишна царинска испостава;
- робу сукцесивно преузимају и превозе различита овлашћена железничка предузећа на националном нивоу и изјашњавају се као солидарно одговорна према царинском органу за сваки могући дуг;

3. Товарни лист ЦИМ као транзитна декларација

У договору са царинским управама и Европском комисијом, Одбор за међународни железнички транспорт (ЦИТ) успоставио је образац товарног листа ЦИМ, образац товарног листа ЦИМ/СМГС и образац товарног листа ЦИМ за комбиновани превоз.

Товарни лист ЦИМ може се користити и као вагонски лист CUV⁷. У том случају потребно је означити рубрику 30. Таква ознака подразумева превоз празних вагона који се превозе као превозно средство. Празни вагони се не стављају у поступак транзита, осим у случајевима када представљају робу за поступак царинења. Зато употреба обрасца као вагонског листа CUV није релевантна за транзитни поступак.

Такође, товарни лист ЦИМ за комбиновани превоз и комбиновани товарни лист ЦИМ/СМГС имају исту важност за транзитни поступак и у ту сврху се сматрају товарним листом ЦИМ. Објашњење за рубрике наведених товарних листова наведене су у ниже наведеној табели:

Рубрика	ЦИМ	ЦИМ/СМГС
Приложени документи - прилози	9	9
Опис робе	21	20
Ознака НХМ	24	23
Товарни лист ЦИМ	30	37
Остали превозници	57	65

⁷ CUV – Јединствена правила за међународни превоз вагона

Уговорни превозник	58а	66а
Поједностављени поступак транзита за железницу и ознака за носиоца поступка	58б	66б
Број пошиљке	62	69
Резервисано за царинску употребу	99	26

4. Попуњавање товарног листа ЦИМ као транзитне декларације

Железнички превозник који прихвата робу на превоз, мора да испуни товарни лист ЦИМ и наведе све податке утврђене чланом 13 СОТИФ-а.

Ако уговорни превозник није носилац поступка, то значи да уговорни превозник у име носиоца поступка попуњава товарни лист ЦИМ као транзитну декларацију.

Иако товарни лист не садржи посебну рубрику у којој се може уписати тарифна ознака из Хармонизоване номенклатуре (ХН), у случајевима када је то потребно за транзит Уније или заједнички транзит, у рубрику 24. уписује се интерна железничка шестоцифрена ознака (НХМ) која у великој већини случајева одговара ознаци ХН. Ова ознака може бити наведена и у рубрици 21.

У полазној царинској испостави у товарном листу потребно је уписати врсту и референтни број обезбеђења. Железнички превозник полазној царинској испостави депонује образац ТЦ 31 – Уверење о заједничкој гаранцији (Прилог 36. Уредбе).

Ако товарни лист ЦИМ садржи више од једног вагона, употребљава се списак пошиљака који садржи број вагона или број контејнера. Врсте транзита Т1 и Т2 уписују се на посебним списковима пошиљака. У том случају, серијски број списка пошиљке уписује се у рубрику намењену за опис робе на ЦИМ-у. Оригинални примерак списка пошиљке треба да буде оверен печатом отпремне железничке станице.

5. Формалности при отпреми

Када се утврди да су испуњени сви услови за употребу транзитног поступка у папирном облику, поступак транзита започиње у граничној царинској испостави у случају када је транзит започео у трећој земљи, или у унутрашњој царинској испостави у случају када превоз започиње у уговорној страни.

Носилац поступка одговоран је за то да сви укључени железнички превозници испуњавају услове за примену транзитног поступка у папирном облику сходно члану 93. став 2. Конвенције.

Према одредби члана 8. Конвенције, носилац поступка мора:

- поднети товарни лист ЦИМ и робу полазној царинској испостави,

- поднети списак пошиљака ако је применљиво,
- придржавати се царинских прописа у вези са поступком,
- доставити одговарајуће обезбеђење за целу транзитну операцију.

Железнички превозник који користи одобрење о транзитном поступку у папирном облику подноси полазној царинској испостави товарни лист ЦИМ са попуњеном рубриком 58б. и прилаже примерак књиговодствене евиденције.

Полазна царинска испостава, без одлагања, проверава наводе из књиговодствене евиденције као и да ли су испуњени сви услови за употребу поједностављења:

- да ли је носилац поступка овлашћени железнички превозник из Прилога 2 документа TAXUD/A2/TRA/02/2019,
- да ли је поднето обезбеђење и
- да ли су надлежна тела и/или инспекцијски органи издали прописане дозволе, сагласности или исправе, ако је то потребно за улазак робе у царинско подручје.

Ако се утврди да нису приложене све потребне исправе, неће се дозволити улазак робе у царинско подручје. Ако полазна царинска испостава утврди да неки од услова није испуњен, неће дозволити употребу поједностављења и упутиће железничког превозника да поднесе редовну декларацију у НЦТС-у, прописану за редовни поступак транзита.

Када се користи транзитни поступак у папирном облику, корисник одобрења уноси у своје евиденције све прописане податке везане за поступак транзита. Основу евиденције чине подаци о примопредаји воза размењени са железничким превозником суседне земље (Списак прелаза – К-200) уколико транзит започиње на улазу у царинско подручје РС, или књиговодствена евиденција уколико транзит започиње у унутрашњости земље. По уносу предметних података у евиденције корисника поједностављења, исти морају бити доступни надлежном царинском органу.

Полазна царинска испостава у рубрици 99. на листовима 1, 2 и 3 товарног листа ЦИМ, која је резервисана за царинске податке, уписује једну од следећих ознака, осим ако није другачије наведено (видети табелу у напоменама):

- ✓ T1 – за спољни транзит
- ✓ T2 – за унутрашњи транзит (ЕУ)

Ознак T2 мора бити оверена царинским печатом. Сви листови се враћају железничком превознику.

Носилац поступка према потреби обезбеђује да је сва роба која се превози у оквиру поједностављеног поступка означена ознаком или печатом са одговарајућим пиктограмом (видети табелу у напоменама).

У складу са одредбама члана 95. Конвенције, железнички превозник обезбеђује да товарни листови и пошиљке које се превозе у оквиру заједничког транзитног поступка у

папирном облику буду обележене налепницом са пиктограмом (Прилог 8 овог објашњења).

Налепнице/печати се морају ставити на товарни лист ЦИМ или на њему написати.

Налепнице/печати се морају ставити на одговарајући вагон у случају пуног терета или на појединачне пошиљке.

Осим ако полазна царинска испостава не одлучи другачије, царински орган не мора пломбирати ни превозно средство ни појединачне пошиљке које садрже робу, с обзиром на то да се мере за идентификацију робе које примењује железница сматрају довољним.

НАПОМЕНА:

Ознаке Т1, Т2 или Т2Ф уписују се на основу ознаке земље из рубрике 62. товарног листа ЦИМ. На пример, ознака државе 80 (Немачка), подразумева да се употребљава поступак Т2. Ако се поступак и земља отпреме не подударају, тада се ознака поступка јасно мора навести. У случају ознаке Т2 или Т2Ф, ознака се мора потврдити као исправна.

ПОШИЉАЛАЦ	КРОЗ	ПРИМАЛАЦ	РОБА	ОЗНАКА (листови 1-3)	ПИКТОГРАМ	ПОДНОШЕЊЕ
ЕУ	Било која земља	ЕУ	Није из Уније	Уписати Т1	Потребно	Потребно
ЕУ	ЗЗТ(1)	ЕУ	Из Уније	Сматра се Т2/Т2Ф	Није потребно	Није потребно
	Било која земља (2)					
ЕУ	Било која земља	ЗЗТ	Из Уније или није из Уније	Навести Т1 Оверити Т2/Т2Ф	Потребно	Потребно
		Трећа земља				
ЗЗТ	Било која земља	Било која земља	Није из Уније	Уписати Т1	Потребно	Није потребно
			Из Уније	Оверити Т2 (лист 3)	Потребно	Потребно
Трећа земља	Било која земља	Трећа земља	Није из Уније	Сматра се Т1	Потребно	Није потребно
			Из Уније	Сматра се Т1, осим ако постоји доказ о статусу робе из Уније	Потребно	Није потребно
Трећа земља	Било која земља	ЕУ	Није из Уније	Сматра се Т1	Потребно	Није потребно
			Из Уније	Сматра се Т1, осим ако постоји доказ о статусу робе из Уније	Потребно	Није потребно

- (1) Свака држава чланица одређује услове и поступке за ситуације у којима се роба Уније превози из једне у другу тачку у ЕУ кроз земљу заједничког транзита.
- (2) Свака држава чланица одређује механизме за ситуације у којима се роба Уније превози из једне у другу тачку у ЕУ кроз трећу земљу. Иако је такав транзит могућ само за поступке Т1, превоз железницом је изузетак, па се може применити и на поступке Т2 у оквиру поступка транзита у папирном облику за железницу. Поступак транзита суспендује се ван царинског подручја ЕУ.

5.1. Поступак у полазној царинској испостави у случају када транзит започне ван подручја уговорних страна или у уговорним странама, а завршава се унутар подручја уговорних страна или изван њега у односу на Републику Србију

Превоз робе из трећих земаља, као и превоз робе преко територије уговорних страна, регулисани су чланом 102. и 103. Конвенције.

Ако превоз започне изван подручја уговорних страна, тј. у трећој земљи, царинска испостава надлежна за граничну железничку станицу кроз коју роба улази на царинско подручје Републике Србије, сматра се полазном царинском испоставом (нпр. роба из Црне Горе или БиХ превози се за Немачку).

Железнички превозник, (корисник одобрења) подноси полазној царинској испостави товарни лист ЦИМ са попуњеном рубриком 58б.

Полазна царинска испостава, без одлагања, проверава да ли су испуњени сви услови за употребу транзитног поступка у папирном облику. Ако полазна царинска испостава утврди да неки од услова за употребу транзитног поступка у папирном облику није испуњен, неће дозволити употребу транзитног поступка у папирном облику и упутиће железничког превозника да поднесе редовну НЦТС декларацију, прописану за редовни поступак транзита.

Када се користи транзитни поступак у папирном облику, корисник одобрења уноси у своје евиденције све прописане податке везане за поступак транзита. Основу евиденције чине подаци о примопредаји воза размењени са железничким превозником суседне земље (Списак прелаза). По уносу предметних података у евиденције корисника транзитног поступка у папирном облику, исти морају бити доступни надлежном царинском органу.

Царински органи полазне царинске испоставе проверу декларације и преглед робе врше на основу одлуке царинског органа а на основу принципа анализе ризика, што је железнички превозник дужан да им омогући.

Тек након провере докумената и/или робе предметна пошиљка може напустити железничку станицу.

Уколико се поступак превоза завршава у трећој земљи, царинарница надлежна за граничну железничку станицу преко које роба стављена у транзитни поступак у папирном облику напушта територију уговорне стране, представља одредишну царинарницу (нпр: превоз из БиХ у Русију).

У случају да поступак почиње унутар подручја уговорних страна, (нпр. из Републике Србије за Грчку) товарни лист ЦИМ се подноси полазној царинској испостави у Републици Србији.

Овлашћени железнички превозник уноси прописане податке у одобрене евиденције и исти морају бити доступни надлежној полазној царинској испостави и Одељењу за транзит робе.

Полазна царинска испостава проверава наводе из евиденција са приложеним товарним листовима и како је описано у тачки 5. дела III овог објашњења, попуњава рубрику 99. листа 1, 2 и 3 товарног листа ЦИМ, оверава га и све примерке товарног листа ЦИМ враћа заинтересованој страни.

Ако неки од прописаних услова није испуњен, полазна царинска испостава ће упутити железничког превозника да робу стави у редован поступак транзита уз подношење електронске декларације (НЦТС).

Након тога, предметна пошиљка може напустити железничку станицу чиме започиње поступак транзита.

5.2. Поступак транзита робе за коју је одобрен *извозни* царински поступак

У складу са одредбама чланова 402. и 406. Уредбе, ради одобрења поступка извозног царинења, пошиљалац или овлашћено лице предаје царинским службеницима сву потребну документацију заједно са примерцима извозне декларације и листовима 1, 2, 3 и 5 товарног листа ЦИМ са Списком кола код превоза групе кола или маршрутног воза.

Након обављеног извозног поступка и овере примерака извозне декларације у којој је у рубрици намењеној за врсту саобраћаја уписана шифра „20“ (железнички саобраћај), полазна царинарница потврђује иступ робе у пољу „Ц“ примерка 3. извозне декларације печатом који садржи назив царинске испоставе и датум. Царински службеник проверава наводе у приложеним товарним листовима и оверава их отиском печата „Оцаринењено“. У рубрику 99. товарног листа ЦИМ на листовима 1 (оригинал) и 5 (копија) товарног листа ЦИМ и Списку кола, уписује број из контролника извозних декларација, оверава листове и све примерке враћа носиоцу поступка.

На основу наведених података у товарним листовима, железничко предузеће додељује број товарном листу из свог контролника и формира књиговодствену евиденцију за транзит робе у папирном облику, коју је у обавези да достави Одељењу за транзит робе.

Уколико се након спроведеног извозног поступка роба пушта у транзитни поступак, извозна царинарница се сматра полазном царинарницом. Као доказ да је роба иступила са територије Републике Србије, прилаже се Списак прелаза К-200.

6. Обезбеђење приликом спровођења заједничког транзитног поступка у папирном облику у железничком саобраћају

Носилац поступка мора да положи одговарајуће обезбеђење које обухвата целу транзитну операцију на подручју земаља заједничког транзита (члан 17, 65, 66, 67 и 74. Додатка I, Конвенције).

6.1. Заједничко обезбеђење

У случају полагања заједничког обезбеђења у оквиру заједничког транзитног поступка у папирном облику за робу која се превози железницом:

- Носилац поступка дужан је да положи обезбеђење у коме ће референтни износ бити једнак износу царинског дуга који би могао настати на царинском подручју Уније и подручју земаља заједничког транзита:

Напомена:

- Ако висина референтног износа није довољна, носилац поступка мора да повећа референтни износ или достави додатно обезбеђење. Податак о томе наводи се у товарном листу ЦИМ заједно са врстом обезбеђења, према потреби, референтним бројем обезбеђења.
- Референтни износ обезбеђења може поново да се употреби за следећи поступак од тренутка окончања текућег транзитног поступка.
- Полазна царинска испостава проверава да ли постоји заједничко обезбеђење. У том смислу, може да користи Прилог 2. документа TAXUD/A2/TRA/02/2019 и на основу података из овог прилога видети да ли је услов испуњен.
- Приликом контроле транзитног поступка у папирном облику, Одељење за транзит робе вршиће и проверу искоришћености референтног износа.

У случају да постојеће заједничко обезбеђење није довољно, надлежни царински орган предлаже увећање референтног износа.

6.2. Појединачно обезбеђење

Иако би употреба заједничког обезбеђења требала да буде правило, не може се искључити употреба појединачних обезбеђења. Појединачно обезбеђење може се употребити у ретким случајевима ако је:

- Овлашћени железнички превозник је само један од учесника у ланцу превозника, али изузетно мора бити носилац поступка па из тих разлога нема заједничко обезбеђење;
- Референтни износ заједничког обезбеђења је недовољан, па је потребно допунити га додатним обезбеђењем.

У случају подношења појединачног обезбеђења у оквиру поједностављеног поступка у железници:

- Носилац поступка полазној царинској испостави доставља одговарајуће обезбеђење и на товарном листу ЦИМ наводи врсту обезбеђења и, према потреби, референтни број обезбеђења;
- Полазна царинска испостава проверава да ли је појединачно обезбеђење одговарајуће, односно, да ли је довољно за подмирење могућег царинског дуга и да ли обухвата цео транспортни пут на царинском подручју Уније и подручју земаља заједничког транзита;
- Полазна царинска испостава може ослободити средства појединачног обезбеђења тек када се увери да је транзитни поступак правилно завршен.

Независно од чињенице да се роба и товарни лист ЦИМ у одређеним случајевима не подносе царинским органима, појединачно обезбеђење се мора поднети полазној царинској испостави.

7. Поступак у транзитној царинској испостави

Сходно одредби члана 99. Конвенције, када се примењује заједнички транзитни поступак у папирном облику за робу која се превози железницом, у транзитној царинарници није потребно обавити никакве формалности.

8. Формалности на одредишту

Одредишна царинарница може бити било која царинска испостава надлежна за железничку станицу, на граници или у унутрашњости. Робу из поступка транзита може примати и овлашћени прималац.

Царинској испостави на одредишту железнички превозник доставља примерак књиговодствене евиденције

8.1. Поступак у одредишној царинској испостави унутар подручја уговорних страна или приликом превоза робе према трећим земљама

Царинска испостава надлежна за одредишну станицу представља одредишну царинску испоставу. Уколико је у успутној станици роба стављена у слободан промет или је над њом спроведен неки други царински поступак, царинска испостава која је надлежна за ову станицу ће представљати одредишну царинску испоставу.

Ради завршетка транзитног поступка у унутрашњости земље и обављања потребних формалности у одредишној царинској испостави, пошиљка се поставља на царински колосек.

У складу са одредбама члана 100. Конвенције, када роба стављена у заједнички транзитни поступак у папирном облику за робу која се превози железницом стигне у одредишну

царинску испоставу, овлашћено железничко предузеће ће тој царинској испостави предати робу и примерке 1, 2. и 3. товарног листа ЦИМ са Списком кола за групу кола или маршрутни воз и додатну копију листа 3 са Списком кола за групу кола или маршрутни воз путем пописне књиге К-404.

Заједно са товарним листом ЦИМ, декларант подноси и сажету декларацију за привремени смештај робе. Царински службеник прихвата сажету декларација и у рубрику 99 свих предатих листова ЦИМ-а и у Списку кола, уписује број из контролника сажетих декларација. Листове 1 и 2. ЦИМ-а и Списак кола, оверава службеним печатом, а затим их одмах враћа железничком превознику путем пописне књиге К-404 и на тај начин је транзитни поступак у папирном облику завршен. Лист 3. товарног листа ЦИМ са Списком кола, или копију листа 3 са Списком кола, царински орган задржава до одређивања следећег царински дозвољеног поступања са робом.

Транзит робе који се завршава у трећим земљама, као и транзит робе који почиње и завршава се у трећој земљи преко територије уговорних страна, регулисан је члановима 101. и 103. Конвенције.

Царинска испостава надлежна за граничну железничку станицу преко које роба стављена у заједнички транзитни поступак у папирном облику за робу која се превози железницом напушта територију уговорне стране има улогу одредишне царинске испоставе.

Када роба у транзитном поступку у папирном облику дође до одредишне царинске испоставе, која је уједно и излазна железничка станица са царинског подручја Републике Србије, железница је дужна да у своје евиденције унесе податке о пошиљци која напушта царинско подручје. Основу евиденције чини примопредаја воза спроведена са железничким превозником суседне земље (К-200 Списак прелаза).

Железнички превозник је у обавези да се придржава прописа којима се регулише излаз робе из царинског подручја, а царински орган задржава право провере пошиљака.

8.2. Поступак код овлашћеног примаоца

Управа царина може лицу које испуњава прописане услове одобрити статус овлашћеног примаоца, чиме се омогућава лицу да робу из поступка транзита прима у својим просторијама без подношења робе и докумената одредишној царинској испостави. Ако носилац оваквог одобрења жели у својим просторијама да прима робу која се превози железницом, потребно је да уз захтев за одобрење статуса овлашћеног примаоца поднесе Управи царина посебну изјаву да ће примерак одобрења са евентуалним изменама и допунама доставити и железничком превознику на знање.

Приликом транзита робе намењене овлашћеном примаоцу уз употребу транзитног поступка у папирном облику морају бити испуњени следећи услови:

- у рубрику 4. товарног листа ЦИМ мора бити наведен назив овлашћеног примаоца и
- рубрика 7. мора да садржи евиденцијски број одобрења овлашћеног примаоца.

По приспећу пошиљке у упутну станицу, железница обавештава овлашћеног примаоца о приспећу пошиљке. Овлашћени прималац који прима робу од железнице, потврђује железници пријем робе, уписује број сажете декларације за привремени смештај у рубрику 99 листова 1, 2 и 3 товарног листа ЦИМ, чиме завршава транзитни поступак и за железницу престају све обавезе.

Ако овлашћени прималац након што му железнички превозник уредно преда пошиљку, приликом истовара утврди одређене неправилности (мањак или вишак) обавезан је да о томе одмах обавести надлежну одредишну царинску испоставу.

9. Спровођење царинског надзора транзитног поступка у папирном облику

Корисник одобрења води евиденцију о транзиту робе у папирном облику на начин како је прописано у одобрењу. Евиденција се води на месту где поступак почиње, односно завршава, као и у Центру за обрачун и контролу прихода (ЦКП). Место где се води евиденција мора бити константно, познато и доступно царинском органу.

Према прописима Конвенције СОТIF, у ЦКП-у се састављају и размењују обрачуни превозних накнада са страним железничким управама за пошиљке које долазе у станице железничких превозника, води се контрола обрачуна страних железничких управа за отпремљене пошиљке из станице домаћег железничког превозника, као и контрола других железничких управа за пошиљке које су транзитирале пругама домаћег железничког превозника.

ЦКП је дужан да води евиденцију о царинским контролама јер не постоји повратни примерак који царини омогућава потврду да је роба стигла. Контроле о завршетку транзитног поступка у папирном облику врше се на основу провера евиденција, товарних листова и увидом у расподелу трошкова превоза.

Овлашћени железнички превозник доставља надлежној полазној царинској испостави и Одељењу за транзит робе извештај најкасније до 30-ог у месецу за претходни месец. Извештај се доставља у папирном облику и електронским путем (excell tabela).

Независно од наведеног, овлашћени железнички превозник је дужан да достави надлежној царинској испостави: попис извозно оцарињених пошиљака упућених из те царинске испоставе које нису напустиле царинско подручје и попис транзитних пошиљака упућених из те царинске испоставе које нису напустиле царинско подручје.

Извештај се доставља у папирном облику и електронским путем (excell tabela). За сваку од пошиљки у извештају се наводи следеће: полазна царинска испостава, датум поласка, број товарног листа ЦИМ, број вагона, назив робе, бруто маса робе и одредишна царинска испостава. Извештај се доставља месечно, најкасније до 7-ог у месецу за претходни месец. Ако таквих пошиљки није било, у извештају се и то наводи.

Непосредан надзор над исправним спровођењем транзитног поступка у папирном облику врши царинска испостава надлежна за место поласка. Ако царинска испостава одлучи да

изврши преглед пошиљке, о томе обавештава железничко предузеће, а оно је дужно да осигура спровођење мера контроле.

Посредан надзор над употребом транзитног поступка у папирном облику врши Одељење за транзит робе (у даљем тексту ОЗТР) у ЦКП-у, по методи случајног узорка.

Ради ефикасног спровођења мера из своје надлежности, царинским службеницима из ОЗТР задуженим за надзор над спровођењем транзитног поступка у папирном облику, железничко предузеће омогућује увид у своје евиденције које води у свом информационом систему.

У циљу квалитетног надзора, царинске испоставе активно сарађују са ОЗТР при чему ОЗТР координира мере контроле употребе транзитног поступка у папирном облику на царинском подручју Републике Србије.

Када надлежна полазна царинска испостава на основу извештаја корисника одобрења или на други начин (нпр. у случају основане сумње) дође до сазнања да поједина роба која је пуштена у заједнички транзитни поступак у папирном облику није напустила царинско подручје, о томе ће без одлагања обавестити ОЗТР ради провере иступа, односно ради покретања поступка потраге. Поступак се спроводи тако што ОЗТР у писменом облику тражи од корисника одобрења да достави податке о завршетку предметних транзитних поступака, што укључује и доказе које има ОКП. Рок за достављање тих доказа је 28 дана.

При спровођењу провере завршетка транзитног поступка надлежне царинске испоставе, ОЗТР и овлашћени железнички превозник проверу врше на начин дат у Објашњењу компјутеризованог транзитног поступка и Објашњењу поступка провере, наплате и окончања поступка транзита.

Надлежна царинска испостава поласка посебно контролише да ли су све транзитне пошиљке које су у одређеном периоду ушле у царинско подручје унете у евиденцију овлашћеног железничког превозника на месту отпреме (улаза у царинско подручје), односно на месту одредишта (излаза из царинског подручја). Основ за овакву проверу су исправе о примопредаји са железничким компанијама суседних земаља. Провера се врши и на усклађивању података (слагању или неслагању) који произилазе из обрачуна извршених са другим железничким превозницима.

У случајевима када овлашћени прималац прима робу железницом, ОЗТР је овлашћен, да у сарадњи са надзорном царинском испоставом, изврши и контролу царинских поступака спроведених над робом која је приспела железницом.

10. Мере царинског надзора у железничком саобраћају над робом која улази у царинско подручје и излази из њега

Сва роба која се креће у транзитном поступку у папирном облику, која се уноси у царинско подручје и износи из царинског подручја подлеже мерама царинског надзора и контроле.

Након доласка воза, обавеза је железничког превозника да надлежном царинском органу поднесе товарне листове и друге исправе које се односе на предметну робу.

Такође, надлежни орган Управе царина може ради накнадне провере да затражи достављање товарног листа и/или увид у евиденцију коју води овлашћени железнички превозник, што је корисник одобрења дужан да учини.

Циљ увида у товарне листове је:

- провера одређивања царинског поступка који претходи или следи након транзитног поступка у папирном облику,
- провера завршетка транзитног поступка,
- провера стварног иступа извозно оцарињене робе уз примену одредби о јединственој превозној исправи и
- провера обрачуна трошкова превоза.

Ако надлежна царинска испостава затражи контролу робе и/или превозног средства, железница је дужна да обезбеди простор и услове за спровођење контроле.

Уколико роба која се превози железницом подлеже обавези прибављања дозвола, сагласности или исправа које издају надлежна тела и/или уколико роба подлеже контроли граничних инспекцијских органа, железнички превозник или овлашћено лице је у обавези да исту пријави надлежном органу. Након контроле добијених дозвола, сагласности или исправа и остале пратеће документације, царински службеник дозвољава даљи поступак транзита.

Надзор над правилном применом ових мера врше царински органи у полазним царинским испоставама који су дужни да у случају повреде прописа поступају у складу са одговарајућим прописима, што укључује и забрану уласка у земљу.

V ПОСТУПАЊЕ У СПЕЦИФИЧНИМ ОКОЛНОСТИМА

1. Непредвиђени догађаји током превоза робе

Уколико дође до непредвиђених догађаја током превоза робе у редовном поступку у оквиру заједничког транзитног поступка, према одредби члана 44. Конвенције и члана 327. Уредбе у случају националног транзитног поступка, превозник је у обавези да у пратећи транзитни документ унесе потребне податке и без одлагања да на увид робу заједно са тим документом најближем царинском органу надлежном према месту где се превозно средство налази.

Царински орган проверава наводе из пратећег транзитног документа и предузима неопходне мере из овог члана Конвенције и Уредбе.

У случају непредвиђених догађаја, потребно је да железнички превозник обавести најближи царински орган. Царинска испостава којој је роба допремљена утврђује

чињенично стање, постаје одредишна царинска испостава и у случају мањка робе, осим када је у питању виша сила, покреће поступак наплате царинског дуга за недостајућу количину. Надлежни царински службеник одредишне царинске испоставе врши проверу да ли су пломбе оштећене и резултат провере уноси у НЦТС. Ако су пломбе оштећене, надлежни царински службеник уноси овај податак у поруку „Резултати провере одредишне царинарнице“ (ИЕ018) која се шаље полазној царинској испостави,

За остатак робе, отвара се нови транзитни документ.

Када се у транзитном поступку на бази папирних докумената установи недостатак, мањак, оштећење робе, потпуни губитак (уништење), или било који непредвиђен догађај, сходно се примењује члан 44. Конвенције. Царински орган проверава наводе из поднетих образаца и предузима неопходне мере.

У свим наведеним случајевима, железнички превозник је у обавези да уз ЦИМ товарни лист испостави Записник о извиђају - ЦИТ 20 (или образац К-320 за унутрашњи саобраћај) и у обавези је да га достави надлежном царинском органу.

Код потпуног недостатка, односно уништења робе, један примерак записника железнички превозник доставља полазној царинској испостави. Код делимичног недостатка или оштећење робе, један примерак записника се приликом завршетка поступка транзита предаје одредишној царинској испостави.

Записник о извиђају у међународном железничком саобраћају ЦИТ 20 је дат у Прилогу 9. а Записник о извиђају у унутрашњем железничком саобраћају К-320, дат је у Прилогу 10. овог објашњења.

2. Измена уговора о превозу

У случају преусмеравања пошиљке у домаћем и међународном железничком саобраћају, у НЦТС апликацији подаци о транзиту ће бити аутоматски обезбеђени, као што је описано у Објашњењу компјутеризованог транзитног поступка.

Када се ради о измени уговора о превозу или поновној предаји пошиљке на превоз, након икупљивања товарног листа ЦИМ (пошиљка након приспећа у одредишну царинску испоставу/упутну станицу се упућује без истовара, а по налогу примаоца, у другу одредишну царинску испоставу (другу упутну железничку станицу), уз услов да је пошиљка била све време под надзором железничког превозника и да пломбе нису повређене и мењане, односно да је роба остала у истом стању на железничким колима), разликујемо две врсте поступка:

2.1. Поступак у случају измене уговора о превозу

Пошиљалац или прималац робе у току превоза могу доставити железничком превознику образац ЦИТ 7 (Прилог 11. овог објашњења) којим се захтева обављање измене уговора о превозу (измена упутне железничке станице која је на територији Републике Србије или

ван територије Републике Србије, измена одредишне царинарнице у унутрашњости, измена примаоца робе и сл.) поступа се на следећи начин:

- железнички превозник у товарном листу ЦИМ мења податак о упутној станици, одредишној царинарници или податак о примаоцу робе и уписује напомену „Измењено у складу са накнадним захтевом пошиљаоца/примаоца од _____ (датум)“. Ако се у овом случају пошиљка враћа у земљу одакле је отпремљена, односно пошиљаоцу, испоставља се нови товарни лист ЦИМ, уз који се прилаже првобитни товарни лист ЦИМ.
- железнички превозник новој одредишној царинској испостави уз ЦИМ товарни лист прилаже и захтев за измену уговора о превозу ЦИТ 7, као и ТАД из полазне царинске испоставе.

Уколико дође до измене уговора и превозу у транзитном поступку на бази папирних докумената, одредишној царинарници се подноси ЦИТ 7 уз товарни лист ЦИМ и прилаже књиговодствена евиденција из полазне царинарнице ради провере.

Ако у току превоза дође до сметње при превозу (нпр: неправилности на колима или терету, природне непогоде, ванредни догађаји), пошиљалац односно прималац робе своја упутства за даљи поступак даје на обрасцу ЦИТ 8 (Прилог 12. овог објашњења) при чему се поступа на исти начин као у случају измене уговора о превозу. Са измењеним товарним листом ЦИМ се даље поступа како је описано у претходним тачкама.

2.2. Поступак у случају реекспедиције, односно поновне предаје робе на превоз

У случају поновне предаје пошиљке на превоз, након искупљивања товарног листа ЦИМ (пошиљка након приспећа у упутну станицу се упућује без истовара, а по налогу примаоца, у другу упутну железничку станицу, уз услов да је пошиљка била све време под надзором железничког превозника и да пломбе нису повређене и мењане, односно да је роба остала у истом стању на железничким колима), поступак је следећи:

- Обавезно се издаје нови товарни лист (у случају да се нова одредишна царинарница/упутна станица, налази ван царинског подручја Републике Србије, издаје се нови товарни лист ЦИМ, а ако је нова царинска испостава/упутна станица на царинском подручју Републике Србије, издаје се товарни лист за унутрашњи превоз робе К-501);
- у рубрику 99 новог товарног листа ЦИМ, односно рубрику 70а на полеђини товарног листа за унутрашњи превоз робе К-501 уноси се ознака „R“ (реекспедиција) и број товарног листа ЦИМ који је пратио робу до момента реекспедиције.

Са новим товарним листом ЦИМ се даље поступа како је описано у претходним тачкама.

Уколико у упутној станици дође до сметње при издавању (прималац се не може пронаћи, одбија пријем пошиљке или сл) пошиљалац робе своја упутства за даљи поступак даје на обрасцу ЦИТ 9 (Прилог 13. овог објашњења). Издаје се нови товарни лист ЦИМ према

упутству пошиљаоца, уз који се прилаже првобитни товарни лист ЦИМ и у свему поступа како је описано у претходним тачкама.

3. Комбиновани саобраћај друм – пруга – друм (Ro-La возови)

У комбинованом саобраћају железница-друм, превоз друмских возила на железничким колима се најчешће обавља са једним товарним листом ЦИМ, Списком кола који је приложен уз сваки примерак товарног листа, додатног примерка Списка кола за случај одвајања кола из воза и приложеним пропратним исправама.

У полазној царинској испостави у НЦТС апликацији, у рубрици предвиђеној за унос шифре за врсту саобраћаја, потребно је уписати шифру 23 (друмско превозно средство на железничком вагону).

Након окончаног извозног поступка, полазној царинској испостави, у којој се врши утовар друмских превозних средстава, железнички превозник подноси примерке 1, 2 и 3 (или 5) товарног листа ЦИМ, све прилоге и Списак кола уз сваки примерак товарног листа.

Упутна железничка станица у којој се обавља истовар возила са железничких кола, пријављује робу одредишној царинској испостави путем Пописне књиге, предаје листове 1, 2. и 3. товарног листа ЦИМ са Списком кола, као и ТАД са пратећим транзитним документима из полазне царинске испоставе.

Одредишна царинска испостава у рубрици 99. примерка 1, 2 и 3 ЦИМ товарног листа, врши оверу службеним печатом и потписом надлежног царинског службеника, враћа железничком превознику оверене примерке и у НЦТС апликацији окончава транзитни поступак.

Царински службеник одредишне царинске испоставе може прегледати пртљаг, возаче и ствари које се налазе у путничким колима и које имају пратиоца. Поред тога, може прегледати кабине и товарни простор друмских теретних возила.

4. Претовар робе

Роба под царинским надзором наведена у товарном листу ЦИМ може се, у оправданим случајевима, у складу са одредбама члана 44. Конвенције и 327. Уредбе, претоварити у друга железничка кола под царинским надзором. Пре почетка претовара робе железнички превозник дужан је да обавести месно надлежну царинарницу у односу на железничку станицу у којој ће се обавити претовар.

Уколико надлежна царинарница одреди да се претовар изврши под непосредним царинским надзором, тада царински службеник који је присуствовао претовару уноси у рубрику 99. товарног листа ЦИМ ознаку „Претовар“ и забелешку оверава потписом и службеним печатом. Уколико се ради о редовном транзитном поступку, исту забелешку царински орган уписује и у ТАД. Одредбе објашњења компјутеризованог транзитног поступка и Прилог 11. став 6. Правилника сходно се примењују.

Уколико дође до претовара у транзитном поступку на бази папирних докумената, подаци се уносе само у товарни лист ЦИМ.

Уколико надлежна царинска испостава одреди да се претовар обавља без непосредног царинског надзора, железнички превозник може сам обавити претовар, а у рубрику 99 товарног листа ЦИМ железнички служеник уноси напомену „Претовар одобрен“ и одговарајуће податке, како би царинска испостава службено могла да потврди наведене податке.

Имајући у виду да је одређена врста робе која је у транзиту под надзором и других надлежних органа, као што су на пример гранична фитосанитарна инспекција и гранична ветеринарска инспекција, приликом претовара те робе потребно је да и орган, који је надлежан за контролу исте, буде обавештен о претовару како би предузео радње из делокруга своје надлежности.

Према одредби члана 44. Конвенције, железнички превозник може у случају непредвиђених околности или више силе претоварити робу без непосредног царинског надзора. При таквом претовару железнички превозник је дужан да у ТАД, као и у товарном листу ЦИМ упише напомену: „Претовар“ и потребне податке, као и да првог наредног радног дана исте поднесе заједно са робом коју допрема царинарници надлежној према месту где се налази превозно средство (вагон).

Ако надлежна царинарница сматра да се предметни транзит може несметано наставити, предузима неопходне мере и оверава ТАД, док ће одредишна царинарница унети одговарајуће податке о претовару или другим незгодама у информациони систем.

5. Поправка железничких кола или поправка терета

Када се на товарним колима која се због техничке мане искључују из међународног воза, обављају поправке кола без претовара робе или без скидања пломбе и уласка у товарни сандук кола, железнички превозник може извршити оправку кола и без претходне најаве надлежној царинској испостави.

Међутим, уколико се због поправке кола мора улазити у сандук кола или обавити претовар робе у друга кола како би се искључена кола оправила у празном стању, поправка кола се врши на начин описан у тачки V.4. овог објашњења.

Овим објашњењем стављају се ван снаге акти Управе царина 148-04-030-01-539/2015 од 25.11.2015. године и 148-04-030-01-591/3/2015 од 13.01.2016.године.

В.Д. ДИРЕКТОР

Милош Томић

ПРИЛОЗИ:

- Прилог 1 – Образац товарног листа СИМ (К-505)
- Прилог 2 – Образац товарног листа СИМ за комбиновани саобраћај (К-506)
- Прилог 3 – Списак кола у међународном саобраћају (СИТ 23)
- Прилог 4 – Товарни лист у унутрашњем саобраћају (К-501)
- Прилог 5 – Списак кола у унутрашњем саобраћају (К-501/ц)
- Прилог 6 - Спроводница (К-188)
- Прилог 7 – Образложење прекорачења рока предаје
- Прилог 8 – Налепница за царинску робу
- Прилог 9 – Записник о извиђају у међународном саобраћају СИТ 20
- Прилог 10 – Записник о извиђају у унутрашњем саобраћају К-320
- Прилог 11 – Накнадни захтеви СИТ 7
- Прилог 12 - Сметња при превозу СИТ 8
- Прилог 13 - Сметња при издавању СИТ 9